

<p>JMDR Journal of MCU Dvavati Review วารสาร มจร ทวารวดีปริทรรศน์</p>	<p>ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2568) : Vol.4 No.2 July–December 2025 https://so10.tci-thaijo.org/index.php/jmdr pp.53-61</p>
--	--

การพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ ด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร
THE DEVELOPMENT OF MODEL THAI RESERVE OFFICER TRAINING
CORPS STUDENTS (TROTCS) IN BASIC CADIOPULMONARY
RESUSCITATION TERRITORIAL DEFENSE SCHOOL, ARMY RESERVE
TRANING CENTER

เจริญศิลป์ สุริวงศ์¹ พระมหาประกาศิต สิริเมธ, สุรัตน์ พักน้อย

Charoensilp Suriwong¹ Phramaha Phrakasit Sirimetho

Surat Paknoi

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: kunsilp@gmail.com

Received 8 June 2025; Revised 13 September 2025; Accepted 25 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนาแนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงระบบทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และภาวะผู้นำของนักศึกษาวิชาทหารให้สามารถเป็นต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ได้พบแนวทางสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม การฝึกอบรมทักษะ BLS อย่างเป็นระบบตามมาตรฐาน AHA การปลูกฝังเจตคติและจิตสำนึกสาธารณะผ่านกิจกรรมอาสาและการสะท้อนคุณค่าชีวิต การพัฒนา Soft Skills และภาวะผู้นำเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ และ การติดตามผลและสร้างความยั่งยืนผ่านการประเมินต่อเนื่องและจัดตั้งเครือข่ายนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ 2) แนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โดยฝึกอบรมได้รับการออกแบบตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ

ผู้ใหญ่และการสร้างองค์ความรู้ โดยเน้นกิจกรรมลงมือปฏิบัติ การจำลองสถานการณ์ การใช้สื่อฝึกและครูฝึกที่ผ่านการรับรอง พร้อมการประเมินผลความสามารถอย่างเป็นระบบและการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อสร้างแรงจูงใจ เช่น การมอบเกียรติบัตรและการจัดตั้งชมรม BLS ในสถานศึกษา และ 3) แนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน สะท้อนถึงความเป็นไปได้ในการสร้างต้นแบบนักศึกษาวิชาทหารที่มีศักยภาพในการเป็นผู้นำเยาวชนด้านสุขภาพและการช่วยชีวิตในระดับประเทศต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: การพัฒนา, การบริหารงาน, การมีส่วนร่วม

Abstract

This research aims to 1) to know the administration of the good scout school of Pattaya City School 3, 2) to study the guidelines for the development of the administration of the good scout school of Pattaya City School 3., which is an educational management model that focuses on instilling morality, ethics, and discipline. and living life according to the philosophy of sufficiency economy by using scout activities as a tool to develop youth to be good citizens of the nation. This research used qualitative research methodology, collecting data through in-depth interviews and focus group discussions with administrators, teachers and educational personnel in the Scouts' Way School, including related documents.

The research results found that effective administration of a good scout school should consist of 5 main aspects: (1) academic administration that integrates scout activities into the learning curriculum; (2) Budget management that continuously supports scouting activities (3) Human resource management that focuses on developing teachers to have skills and scouting spirit. (4) General administration that promotes discipline and responsibility among students; (5) Community relations management that promotes the participation of parents and local networks. The proposal to expand the results at the local level is to create a network of good scout schools and integrate the scouting approach into the curriculum and various activities

Keywords: Development, Administration, Participation

บทนำ

การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน Basic Life Support (BLS) โดยเฉพาะการกดหน้าอกเพื่อช่วยชีวิต หรือ Cardiopulmonary Resuscitation (CPR) เป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งในการเพิ่มโอกาสรอดชีวิตของผู้ที่ประสบภาวะหัวใจหยุดเต้นกะทันหันหรือหยุดหายใจ หากสามารถดำเนินการช่วยชีวิตได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โอกาสรอดชีวิตและฟื้นตัวจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากรายงานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2566) และสมาคมโรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา (American Heart Association, 2563) ระบุว่า การเริ่มทำ CPR ภายใน 3-5 นาทีแรกสามารถเพิ่มอัตราการรอดชีวิตได้ถึง 2-3 เท่า อย่างไรก็ตาม

ตาม ในบริบทของประเทศไทยยังคงพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความล่าช้าในการเข้าถึงบุคลากรทางการแพทย์ ความไม่มั่นใจของประชาชน และช่องว่างทางทักษะและความรู้ในการช่วยฟื้นคืนชีพ (MW Remote, 2568)

ในบริบทที่ประเทศไทยยังมีอัตราการรอดชีวิตจากภาวะหัวใจหยุดเต้นก่อนถึงโรงพยาบาลต่ำกว่าประเทศพัฒนาแล้ว (American Heart Association, 2563) การเพิ่มจำนวน First Responders ที่มีทักษะในระดับชุมชนจึงเป็นแนวทางสำคัญ การส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาทหารมีบทบาทด้านการช่วยชีวิตไม่เพียงเพิ่มศักยภาพของบุคคลกลุ่มนี้เอง แต่ยังเสริมสร้างเครือข่ายผู้ช่วยเหลือชีวิตในชุมชนที่สามารถทำงานร่วมกับหน่วยแพทย์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและส่งเสริมภาพลักษณ์เชิงบวกของนักศึกษาวิชาทหารในสายตาประชาชน (MW Remote, 2568)

กลุ่มนักศึกษาวิชาทหาร เป็นกลุ่มเยาวชนที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็น First Responders ในระดับชุมชน เนื่องจากมีพื้นฐานด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ จากกรณีตัวอย่างที่มีการนำทักษะ CPR ไปใช้ช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์จริงได้สำเร็จ สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นเครือข่ายผู้ช่วยเหลือชีวิต (MW Remote, 2568) อย่างไรก็ตาม การฝึกอบรมในปัจจุบันยังขาดความต่อเนื่องและความลึกซึ้ง ไม่มีระบบคัดเลือกและพัฒนา นักศึกษาต้นแบบ และขาดกลไกสนับสนุนให้นำทักษะไปใช้จริงอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้น แนวทางการพัฒนากระบวนการฝึกอบรมและสร้างนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ควรได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของระบบการช่วยชีวิตฉุกเฉินของประเทศ รวมถึงการจัดทำกลไกติดตามและสนับสนุนการใช้ทักษะในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและมีความพร้อมในการรับมือกับเหตุฉุกเฉินด้านสุขภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดใช้วิธีวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research-PAR) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 กระบวนการตาม แนวคิดของ Kemmis & McTaggart 1 ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกตผล (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยผู้วิจัยได้ปรับขั้นตอน การวางแผน ออกเป็นขั้นการเตรียมการและการวางแผน เพื่อจำแนกภารกิจในการทำงานในพื้นที่ได้ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาโจทย์การวิจัยก่อนแล้ว จึงได้จัดทำ ขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ระยะ คือ 1) ระยะเตรียมการ (Pre-Research) 2) ระยะการวางแผน (Planning) 3) ระยะการปฏิบัติตามแผน (Action) 4) ระยะการสังเกตผลการนิเทศติดตามสนับสนุนการดำเนินงาน (Observation) และ 5) ระยะสะท้อนผล (Reflection)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีกลุ่มครูฝึกนักศึกษาวิชาทหาร นักศึกษาวิชาทหาร โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหารเป็นกลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติการวิจัย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้.

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร พบว่า การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน Basic Life Support (BLS) ให้สามารถเป็นผู้นำและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับครูฝึกและนักศึกษาวิชาทหารในโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม (Participatory Approach) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Experiential Learning) ในระยะแรก พบว่าการฝึก BLS ขาดความต่อเนื่องและระบบที่ชัดเจน รวมถึงข้อจำกัดด้านสื่อและวิธีการถ่ายทอดความรู้ของครูฝึก ผู้วิจัยจึงร่วมกับครูฝึกสำรวจ ทักษะความรู้และศักยภาพ ที่มีอยู่เดิม และออกแบบกระบวนการพัฒนาร่วมกัน ประกอบด้วย การคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ การพัฒนาทักษะครูฝึก และการจัดทำชุดการฝึกอบรมที่ผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการฝึกอบรมใช้รูปแบบเวิร์กช็อปที่เน้นการฝึกซ้ำ (Deliberate Practice) และการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลอง ผลการดำเนินงานพบว่า นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบมี ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดี ต่อการช่วยฟื้นคืนชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และเกิดเครือข่ายนักศึกษาต้นแบบ ที่เผยแพร่ความรู้ภายในหน่วยฝึกและสู่ชุมชนในขณะเดียวกัน ครูฝึกมีความเชี่ยวชาญในการจัดการฝึกอบรม BLS เพิ่มขึ้น และมีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนานี้มิได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดทักษะ CPR แต่ยังเสริมสร้าง วัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม จิตอาสา และการช่วยเหลือผู้อื่น ในกลุ่มเยาวชน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่มีจิตสำนึกสาธารณะในอนาคต อีกทั้งยังมีศักยภาพในการขยายผลสู่ระดับชุมชน เพื่อสร้าง เครือข่ายการช่วยชีวิต ที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2. การพัฒนาทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร การพัฒนาแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS) มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาวิชาทหารให้มีบทบาทสำคัญในการช่วยชีวิตผู้ประสบเหตุฉุกเฉินในสังคม โดยบูรณาการ ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสม พร้อมปลูกฝังคุณลักษณะของการเป็นต้นแบบเชิงจิตอาสา การดำเนินการใช้แนวทาง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยครูฝึกและนักศึกษาวิชาทหารมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นการออกแบบกิจกรรม พัฒนาระบบการเรียนรู้ ไปจนถึงการประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความยั่งยืนของกระบวนการ การดำเนินงานเริ่มจาก การค้นหาอัตลักษณ์และคุณค่าของนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ ผ่านการประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) ซึ่งได้ข้อสรุปถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีความรู้และทักษะ BLS ที่ถูกต้อง มีเจตคติที่ดีต่อการช่วยชีวิต มีภาวะผู้นำ และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมาได้ออกแบบรูปแบบกิจกรรมที่เน้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Experiential Learning) และการฝึกซ้ำอย่างมีเป้าหมาย (Deliberate Practice) โดยนำเทคโนโลยี เช่น หุ่นฝึก CPR แบบมีระบบประเมินย้อนกลับ และวิดีโอจำลองสถานการณ์ มาเสริมกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงพัฒนาเกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

การจัดกิจกรรมในรูปแบบ เวิร์กช็อปเชิงปฏิบัติการ ทำให้นักศึกษามีพัฒนาการอย่างชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความมั่นใจในการช่วยชีวิต ภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ ยังเสริมสร้าง ทักษะการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่เพื่อนนักศึกษาวิชาทหารและบุคคลทั่วไป รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นต้นแบบเชิงจิตอาสา กระบวนการพัฒนาครั้งนี้ยังช่วยเสริมสร้าง อัตลักษณ์เชิงจิตอาสา และปลูกฝังคุณค่าทางสังคมให้แก่นักศึกษาวิชาทหาร พร้อมสะท้อนบทบาทของการเป็นเยาวชนที่มีความพร้อมในการช่วยเหลือสังคมอย่างยั่งยืน บทเรียนสำคัญจากกระบวนการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของครูฝึก และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ ควรส่งเสริม วัฒนธรรมการช่วยชีวิต ในโรงเรียนรักษาดินแดนและศูนย์การนักศึกษาวิชาทหารอย่างต่อเนื่อง ขยายผลรูปแบบการพัฒนาไปยังศูนย์ฝึกอื่น ๆ สร้างเครือข่ายนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้าน BLS เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนา และจัดให้มีการติดตามและประเมินผลระยะยาว เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของผลลัพธ์ในอนาคต

3. แนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร พบว่า การนำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS) มุ่งเน้นเสริมสร้างศักยภาพให้นักศึกษาสามารถนำเสนอ ถ่ายทอด และสร้างแรงบันดาลใจ สู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการร่วมกับครูฝึก นักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร และผู้เชี่ยวชาญด้าน BLS ภายใต้การสนับสนุนจากสถาบันพันธมิตร

กนกวรรณ ยันตบุศย์ และเกริกพล จำสมศรี (2563) ซึ่งระบุว่า การฝึกอบรมซ้ำหลายรอบและการรับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มีผลอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะในบริบทที่มีข้อจำกัดด้านเวลาและความกดดันสูง อันเป็นลักษณะสำคัญของสถานการณ์ฉุกเฉิน นอกจากนี้ การบูรณาการจิตสำนึกสาธารณะ (Public Mind) และความรับผิดชอบต่อสังคม เข้ากับการฝึกอบรม BLS ยังมีส่วนช่วยให้ นักศึกษาวิชาทหารตระหนักถึงบทบาทของตนเองในฐานะ พลเมืองจิตอาสา ที่พร้อมช่วยเหลือผู้ประสบเหตุในยามคับขันได้อย่างมีคุณค่า (MW Remote, 2025) กระบวนการดังกล่าวจึงไม่เพียงพัฒนา ทักษะเชิงเทคนิคเท่านั้น แต่ยังเสริมสร้าง คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม ให้แก่ผู้เรียน อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างเครือข่ายผู้ช่วยชีวิตในระดับชุมชนต่อไป

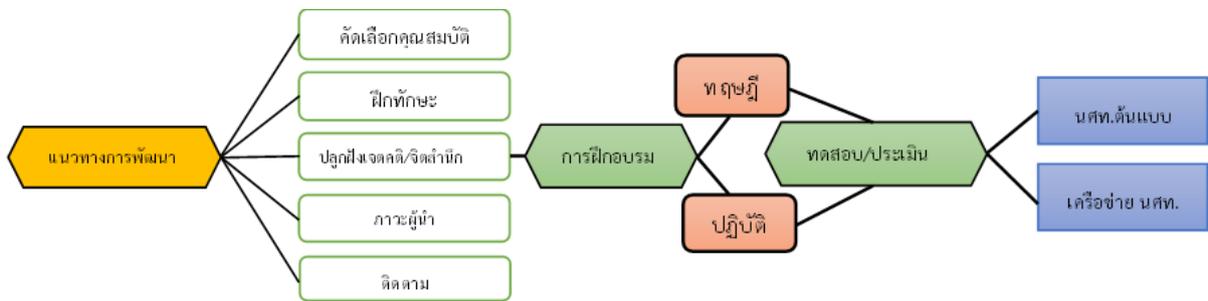
2. การพัฒนารูปแบบการนำเสนอองค์ความรู้ BLS สร้างรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงและมีพลังอีกประเด็นสำคัญ คือการพัฒนาการนำเสนอองค์ความรู้ด้าน BLS ของนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ ซึ่งครอบคลุมทั้งการจัดทำ สื่อการสอน สื่อประชาสัมพันธ์ และ กิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ในชุมชนนักศึกษาวิชาทหารได้ออกแบบ รูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย อาทิ สาธิต BLS แบบเปิด (Public Demonstration) นิทรรศการ BLS ในโรงเรียนและชุมชน การจัดทำคลิปวิดีโอและ Infographic เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับประชาชน กระบวนการสร้างรูปแบบการนำเสนอนี้สอดคล้องกับแนวทางของ ชูติมา งามพิพัฒน์ (2562) ซึ่งเสนอว่าการออกแบบสื่อและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์จะช่วยเพิ่มพลังของการสื่อสารองค์ความรู้และเสริมสร้างความมีส่วนร่วมของผู้รับสารที่สำคัญคือ การเล่าเรื่อง (Storytelling) ได้ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารคุณค่าของ BLS โดยนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบได้ฝึกฝนการนำเสนอที่เชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัว และบทบาทนักศึกษาวิชาทหาร กับการช่วยชีวิตในสถานการณ์จริง ทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และเกิดแรงบันดาลใจ ที่จะเรียนรู้และปฏิบัติตาม ผลลัพธ์ที่ได้คือ นักศึกษาวิชาทหารมีความสามารถในการ เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้าน BLS ที่มีคุณภาพและเข้าถึงประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการวิจัยครั้งนี้มุ่ง นำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ ด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน Basic Life Support (BLS) โดยผสมผสานองค์ความรู้ทางวิชาการ เข้ากับการเสริมสร้างจิตสำนึกจิตอาสา ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหารในด้าน การออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ BLS กิจกรรมถูกพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของนักศึกษาวิชาทหาร โดยเน้น เนื้อหาทฤษฎี, การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง (Simulation) และ การฝึกซ้ำแบบมีข้อเสนอแนะ (Feedback-based Training) ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สอดคล้องกับ กนกวรรณ ยันตบุศย์ และเกริกพล จำสมศรี (2563) ที่พบว่า การฝึกแบบมีข้อเสนอแนะ ส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนายังเน้น การเสริมสร้างจิตสำนึก จิตอาสา และบทบาททางสังคม ผ่านกิจกรรมบริการสังคม การเข้าร่วมเครือข่ายจิตอาสา และการพัฒนาบทบาท “ผู้นำจิตอาสาด้านการช่วยชีวิต” ทำให้นักศึกษาวิชาทหารก้าวจากผู้รับความรู้สู่ ผู้ถ่ายทอดความรู้และผู้สร้าง

วัฒนธรรมการช่วยชีวิตในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กัลยวรรณ์ สาสิวรรณ (2561) ที่ระบุว่าการสร้าง “ทุนทางสังคม” ผ่านกิจกรรมจิตอาสาช่วยเสริมบทบาทผู้เรียนให้เป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในสังคม ได้อย่างยั่งยืน ผลจากแนวทางการพัฒนาดังกล่าว ส่งผลให้นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบมีทักษะ BLS ที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ BLS ต่อสังคม และมีจิตสำนึกและแรงบันดาลใจในการเป็นจิตอาสา ด้านการช่วยชีวิต พร้อมสร้างภาพลักษณ์เชิงบวก ในฐานะ “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ด้านความปลอดภัยและ สุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนในการสร้างพลเมืองที่มีคุณธรรมและมีส่วนร่วมสร้างสังคม ที่ปลอดภัยและเข้มแข็ง

องค์ความรู้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ ด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน โรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร ” ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบด้านการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน พัฒนาแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ นำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารได้มีความรู้ทางด้านทฤษฎี ได้ฝึกปฏิบัติผ่านการฝึกอบรม โดยมีการทดสอบ และการประเมินผล เพื่อให้ได้นักศึกษาวิชาทหารต้นแบบ และเครือข่าย

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้วิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. เพื่อยกระดับการพัฒนาทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (BLS) ของนักศึกษาวิชาทหารอย่างยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมการรักษาดินแดนควรบรรจุ BLS เป็นองค์ประกอบสำคัญในหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหาร อย่างเป็นทางการ พร้อมจัดทำแนวทางประเมินผลที่สะท้อนสมรรถนะเชิงปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดมาตรฐานกลาง สำหรับการฝึกและการประเมินสมรรถนะ BLS ของนักศึกษาวิชาทหารทุกระดับ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพการช่วยเหลือประชาชน

2. ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหารควรจัดตั้ง ศูนย์เครือข่ายความร่วมมือด้าน BLS และจิตอาสา ร่วมกับ ศูนย์การแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมและ สร้างโอกาสให้นักศึกษาวิชาทหารมีเวที แสดงบทบาทจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการทำ MOU ระหว่างโรงเรียนรักษาดินแดนกับโรงพยาบาลหลักในจังหวัด เพื่อจัดการฝึกปฏิบัติเชิงลึกแบบบูรณาการ รัฐควร จัดสรรงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์ฝึก BLS ที่ทันสมัย และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูฝึกอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดเวทีเผยแพร่ผลงานและความสำเร็จของโครงการ

3. ควรศึกษารูปแบบและผลลัพธ์ของการถ่ายทอดความรู้และทักษะ BLS ของนักศึกษาวิชาทหาร ต้นแบบ สู่เยาวชนและประชาชนในชุมชน รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความยั่งยืนของเครือข่ายจิตอาสาด้าน BLS ควรพัฒนาและประเมิน กลไกการยกย่องเชิดชูเกียรติ เช่น รางวัลจิตอาสา BLS ดีเด่น เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการขยายผลแนวทางการพัฒนา และติดตามผลกระทบเชิงสังคม ของนักศึกษาวิชาทหารต้นแบบในระยะ ยาว

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ยันตบุษย์ & เกริกพล จำสมศรี. (2563). ผลของการฝึกอบรมซ้ำต่อการพัฒนาทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 29(3), 45-56.
- กัลยวรรณ สาสิวรรณ. (2561). ทูทางสังคมจากการทำกิจกรรมจิตอาสาของนักศึกษา กับบทบาทความ เป็นผู้นำในชุมชน. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, ๖(๒), ๑๓๓-๑๔๔.
- _____ (2561). ทูทางสังคมและการพัฒนาศักยภาพเยาวชนจิตอาสา. วารสารการพัฒนาชุมชนและ คุณภาพชีวิต, 6(2), 12-25
- องค์การอนามัยโลก. (2566). แนวทางการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support:BLS). เจนีวา: สำนักพิมพ์องค์การอนามัยโลก.
- American Heart Association. (2563). แนวทางปฏิบัติการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานและการช่วยชีวิตขั้นสูง 2563. ดัลลัส: สมาคมโรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา
- MW Remote. (2568). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ช่วยเหลือชีวิตในระดับชุมชน . กรุงเทพฯ: MW Remote.